

PC WORLD CD Centrum

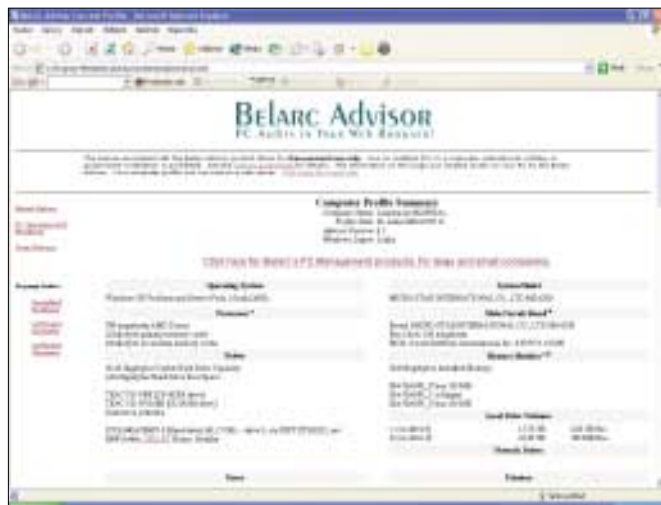
Výběr programů, které tento měsíc naleznete na našem CD (CD)

LENKA KARLÍKOVÁ

Belarc Advisor 6.1

Licence: freeware
Domovská stránka: www.belarc.com

Máte přehled o tom, co se nachází ve vašem počítači? Možná ano, ale těm z vás, kteří chtějí mít všechny informace pohromadě a nevědí, jak na to, určitě pomůže jednoduchá utilita Belarc Advisor. Po velmi snadné instalaci vám poskytne maximálně detailní přehled nejen o hardwaru ve vašem počítači, ale také o aktuálně nainstalovaném softwaru. Po spuštění tohoto programu se v okně internetového prohlížeče zobrazí obsáhlý přehled o hardwarové konfiguraci, zahrnující například informace o diskových jednotkách, radiích, síťových a grafických adaptérech, typu procesoru a motherboardu, paměťových modulech, CD mechanice, připojených tiskárnách, dále zjistí aktuální verze programů a jejich licence, včetně sériových čísel. Tuto diagnostickou utilitu, jejíž ovládání je víc než jednoduché, ocení také ti s malejším počítačem, neboť její nároky jsou minimální.

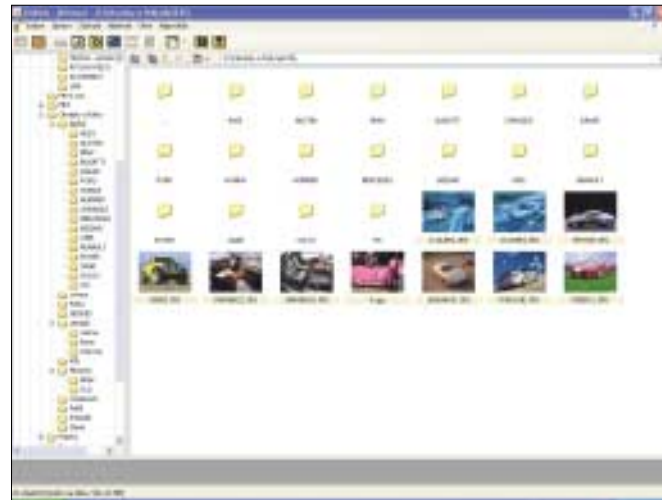


▲ **Potřebujete kompletní informace o svém počítači? Belarc Advisor vám sestaví jejich detailní přehled.**

XnView 1.66

Licence: freeware
Domovská stránka: www.xnview.com

Do kategorie freewarových prohlížečů, tzv. viewerů, neodmyslitelně patří jednoduchá utilita XnView. Jako obdobné programy, splňuje i ona základní požadavky uživatelů pro prohlížení, prezentaci a drobnou úpravu obrázků. Umožňuje nastavování kontrastu, světel, barev, filtrů, efektů, fullscreen, slideshow a mnohé další funkce, které si popíšeme dále. XnView je určen především k prohlížení, umí však také konverzi grafických souborů nebo přehrávání multimediálních dat. Má v sobě implementované funkce a množství importních filtrů. Jeho uživatelsky přívětivé prostředí a jednoduché ovládání činí aplikaci vhodnou také pro uživatele, kteří se s grafickými programy



▲ **Základní funkce pro prohlížení, snadné ovládání – to je XnView.**

teprve seznamují. Základní rozvržení plochy programu si taktéž můžeme zvolit. K ovládání slouží lišta v horní části nebo ikony, umístěné pod ní. Nabídka obsahuje standardní funkce, jako otevření a uložení souborů, nastavení tisku, načtení zdroje, kopírování, přejmenování, informace o otevřeném souboru nebo obrázku, k němuž je možné doplnit popis. XnView dokáže otevřít soubory formátu AFX, AMI, AVI, BFX, BMP, CPI, DCM, GBR, ISS, PAT, RGB, XAR, ZMF a desítky dalších grafických, filmových a zvukových souborů. Položka Zobrazení mění vzhled obrazovky, tj. zobrazení listů, vlastností sloupců nebo velikost náhledu. Položka Nástroje je svými nabízenými funkcemi nejbohatší. Umožňuje hledání obrázku, snímání obrazovky, kdy lze snímat plochu, aktivní okno nebo celé okno, nastavení vlastností prezentace, dávkovou konverzi, kdy máme k dispozici i pokročilé operace, jako konverzi do barev, oříznutí, nastavení DPI, barevné vyvážení, detekci hran, zaostření, přidání šumu, solarizaci nebo záměnu komponentů. V neposlední řadě je součástí aplikace bezztrátová JPEG transformace, dávkové přejmenování, sekvencní konverze, tvorba panoramatického obrázku, vytvoření náhledů, tvorba kompilace pro vypalování nebo vytvoření seznamu souborů v poznámkovém bloku. XnView mohou bez problému používat i ti, jimž je angličtina vzdálená, neboť program po instalaci rozpozná používanou verzi OS a sám se přepne do jednoho ze 40 podporovaných jazykových rozhraní.

Rodokmen 1.0.13

Licence: freeware
Domovská stránka: rodokmen.webzdarma.cz/index1.htm

Kdo by neznal rozvětvené stromy, jimiž se honosí kroniky téměř všech českých rodů. Jsou bohaté nejen ztvárněním, ale také svým obsahem. Ale zkuste nyní najít někoho, kdo by si doma vytvářel podobné záznamy o své rodině. Asi byste hledali marně. S programem Rodokmen však pro vás bude hračkou vytvořit během několika okamžiků přehlednou charakteristiku svých příbuzných a předků. Ovládání databáze je velmi jednoduché. Stačí jen doplňovat informace, a program již sám provede vámi zvolené zobrazení zadaných údajů. K osobám lze vložit základní údaje, jako je jméno, příjmení, povolání, datum svatby, vzdělání, bydliště a také další doplňující informace,

jež zahrnují národnost, státní příslušnost, telefon, e-mail, nebo dokonce vyznání. K jednotlivým osobám lze taktéž vložit fotku ve formátu JPG, zvukový záznam (WAV) nebo doplňující texty. Do své databáze tak můžete zahrnout libovolný počet záznamů osob. Pomocí aplikace lze poté zjistit příbuzenské vztahy. Vyhledání sourozenců, bratranců a sestřenic, švagrových, zeťů a snach je otázkou jednoho kliknutí myši. Rodokmen se dá v konečné fázi zobrazit jako vývod z předků, agnátů, čili po meči, nebo jako rozrod kmene. Dalšími funkcemi tohoto programu jsou zobrazení údajů jako formulář, který lze dále vytisknout, jako HTML stránku, nebo v neposlední



▲ **Máte ve svém příbuzenstvu nekonečné řady strýčků a tetiček? Rodokmen vám ukáže, kdo ke komu patří.**

řadě kalendář výročí, jenž nás upozorní na důležitá data. Program se ovládá pomocí položek v hlavní liště nebo ikonami pod ní umístěnými. Protože se podle autora aplikace Rodokmen nachází ve vývoji, nenalezneme u ní nápovědu, což mohou někteří uživatelé hodnotit jako výrazný nedostatek. Ti,

Kutilem ve Windows

Aplikace pro přenos dat

LENKA KARLÍKOVÁ

Přenos dat přes internet je nedílnou součástí práce nejen profesionálních programátorů, grafiků a mnohých dalších, ale také začínajících uživatelů. Programů, jež se týkají této oblasti, je však nepřeberně množství. Proto jsme pro vás v tomto čísle vybrali malou ukázkou. Aplikace WinSCP umožňuje přenos souborů mezi lokálním a vzdáleným počítačem, pro stahování větších souborů je potom určen program Star Downloader a pro velmi oblíbené vyhledávání písniček a filmů slouží Morpheus.

WinSCP 3.5.204

Licence: freeware
Domovská stránka: winscp.sourceforge.net/cze/

WinSCP je SFTP (SSH File Transfer Protocol) a SCP (Secure Copy Protocol) klient pro Windows, jenž je určen pro přenos souborů mezi lokálním a vzdáleným počítačem, přičemž používá SSH 2 (Secure Shell). Mezi jeho základní funkce patří především bezpečné kopírování, přesouvání a přejmenování souborů, vytváření zástupců nebo změna přístupových práv a skupiny. Pracovní prostředí je svým vzhledem založeno na známém Norton Commanderu, jehož podoba je také jedním z volitelných uživatelských prostředí. V levém okně zobrazuje lokální a v pravém vzdálený adresář. Druhé pro-

kteří však mají nějaké dotazy, mohou odkázat na domovskou stránku Rodokmenu, kde jsou otázky týkající se nedostatků zodpovězeny. Po vlastní zkušenosti však musím program vřele doporučit všem těm, kdo si chtějí utřídit informace o své rodině a příbuzenstvu, a nehledají náročnou databázi.

Tělesa 1.4

Licence: shareware (registrace 100 Kč)
Domovská stránka: vlasta.webzdarma.cz

Matematické vzorečky pro někoho z nás byly noční můrou, pro jiné zase způsobem, jak trávit volný čas. A pokud jste zrovna nepatřili nebo nepatříte mezi ty, jež je mají všechny v hlavě, určitě oceníte jednoduchou utilitu s názvem Tělesa, která snadno a rychle vypočítá jednoduché matematické operace. Aplikace podporuje 10 typů těles – kvádr, krychle, koule, kužel a komolý kužel, válec, vrchlík, dva typy hranolů, pět typů jehlanů a čtyři typy komolých jehlanů. U všech vyjmenovaných můžeme tedy získat výpočet povrchu a objemu jednoduchým zadáním veličin potřebných pro výsledek. Výpočet probíhá vždy automaticky v průběhu zadávání. Není tedy nutné klikat na další tlačítko, jež by potvrdzovalo vložené údaje. Výsledek je možné kopírovat do schránky. Tuto volbu si vybereme, pokud na něj klikneme prázdným tlačítkem myši. V programu lze taktéž nastavit implicitní přesnost, v rozmezí 0–14 desetinných míst, a implicitní formát, buď jako automatický nebo dekadický. Je nutno také dodat, že v aplikaci jsou všechna tělesa pravidelná. Uživatelé, kteří budou používat neregistrovanou verzi, budou ochuzeni o soupis všech vzorečků, jež by posléze mohli používat pro manuální výpočty nebo jako taháky.



► **Nemáte po ruce matematické tabulky? Nezoufejte, základní vzorečky zde určitě naleznete.**

středí je podobné Průzkumníku Windows, kdy je zobrazen jen vzdálený adresář. Soubory poté přesouváme zadáním cílového adresáře nebo metodou drag&drop. Vzhledem k tomu, že se daná aplikace velmi rychle vyvíjí, můžeme se u ní setkat často s mnohými novinkami, jež zpřijemňují její používání. V poslední verzi jsou to například synchronizace výše jmenovaných adresářů, nová volba „ukládat změny adresáře do cache“, změna používání operačních masek, zobrazování doby přenosu nebo zobrazení okna s informacemi o protokolu a serveru. Používání WinSCP může být pro začínající uživatele zpočátku obtížné. Po instalaci dostaneme okno s několika položkami, které je nutné vyplnit pro zdárné připojení. Uvedeme jméno serveru, uživatelské jméno, heslo, číslo portu, přenosový protokol, soubor se soukromým klíčem, nastavení komprese, shell, interval mezi obnovováním spojení posíláním prázdných paketů a preferovaný šifrovací algoritmus. Tím si vytvoříme spojení, které můžeme nadále používat. Poté se již stačí připojit. K autentizaci je možné použít veřejný klíč RSA nebo DSA. Dále jsou podporovány autentizace TIC, Cryptocard a Keyboard-interactive. Všechny údaje o připojení jsou paralelně ukládány do registru Windows. Součástí WinSCP je také editor textových souborů, obsahující základní funkce pro práci se schránkou, vyhledávání textu aj.

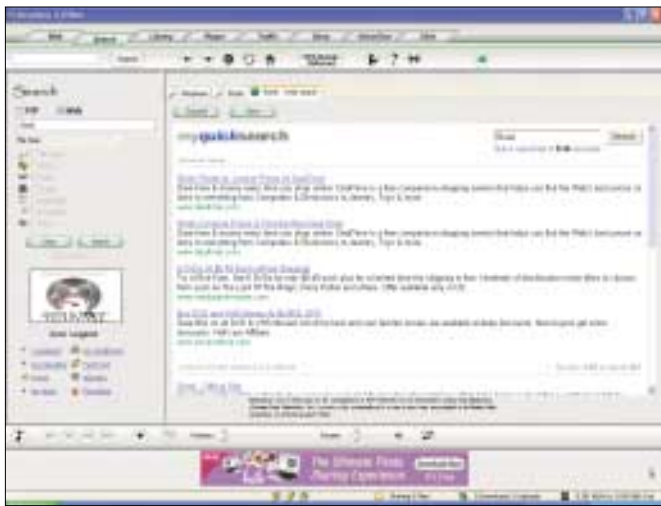
► **Při tvorbě nového spojení si můžete zvolit ze dvou typů uživatelského rozhraní.**



Morpheus 4.0 beta

Licence: adware
Domovská stránka: www.morpheus.com

Pojem peer-to-peer (P2P) neodmyslitelně patří k internetu, i když k jeho výraznému rozmachu došlo až v devadesátých letech minulého století. Kdo by si nepamatoval rozruch okolo sdílení a stahování MP3, jenž se strhl kolem



▲ Sháníte na netu své oblíbené MP3? Vyzkoušejte Morpheus!

dnes již neexistujícího programu Napster. P2P je založeno na propojení řady uživatelů, kteří mají přístup ke všem sdíleným souborům. Na tomto principu je taktéž vystavěn Morpheus. Tedy je již na vás, co máte ve slozce určené pro sdílení. Původně byl Morpheus, jenž je jedním z nejlepších klientů vylepšené síť Gnutella, založen na FastTrack síti. Nejen z finančních problémů však docházelo k jeho úpadku. Avšak nyní již mají uživatelé k dispozici verze, které jsou velmi povedené. Neobsahují téměř žádný spyware, pro chod je však nutné mít Java Time Library. Rozhodně se z nich také asi nebudou radovat majitelé pomalejších počítačů, neboť jsou náročné na paměť i procesor. Pomocí aplikace můžeme tedy sdílet různé typy souborů – hudbu, fotky, video, hry nebo dokumenty v sítích eDonkey, zmiňované Gnu-

telle, LimeWire, G2, NEOnet a další. Součástí Morpheu jsou dále také integrovaný přehrávač a správce médií nebo chat. K dispozici jsou pro uživatele rovněž různé filtry, antivirová ochrana nebo možnost kontroly nad stahovanými daty. Vytváření playlistů, automatické navázání přerušeného stahování nebo vyhledání jiného zdroje, jsou samozřejmostí.

Star Downloader 1.50

Licence: trialware (registrace 9,95 USD)
Domovská stránka: www.stardownloader.com

Stahování souborů je nezbytnou součástí práce s počítačem. A každý, kdo stahuje větší soubory, rád upřednostní spolehlivý download manager. Začínající uživatelé zkusí různé programy, které by jim urychlily dobu stahování, a ti zkušenější již mají své oblíbené produkty, na něž nedají dopustit. Star Downloader se může zařadit do řady velmi oblíbených, i když jej výrazně omezuje ten fakt, že se nejedná o freeware. Každopádně dříve, než se rozhodnete jej zavrhnout právě kvůli poplatku za registraci, vyzkoušejte trial verzi. Ta vás určitě přesvědčí o kvalitách tohoto programu, jenž stahovaný soubor nejprve rozdělí na menší části (segment) a ty pak stahuje najednou. Díky tomu je tak využito celé pásmo připojení, což je velmi výhodné nejen pro modemáře. Star Downloader dále dokáže napojovat přerušené soubory. V případě přetížené linky aplikace nalezne díky funkci FTPSearch jiné dostupné místo se stejným souborem, a začne jej stahovat odsud. Uživatel si samozřejmě může načasovat zahájení stahování na určitý den nebo hodinu. Poněvadž lze nastavit propojení programu s antivirem, jsou také soubory testovány na přítomnost viru. Star Downloader existuje v několika jazykových mutacích, mezi nimiž najdeme i češtinu. Taktéž neobsahuje spyware nebo reklamní proužky.



▲ Velké soubory stahuje Star Downloader bez problémů.

Nebojte se vyzkoušet

Utility pro profíky

MARTIN KONÍČEK

Pokud jste si mysleli, že Poznámkový blok je nejlepší editor pro psaní webových stránek a programování, tak vás mile překvapíme. Máme tu totiž jEdit, který podporuje spoustu standardních i nestandardních funkcí. WackGet zase slouží ke stahování větších souborů z webových i FTP serverů a navíc podporuje integraci v prohlížeči Internet Explorer. Nakonec zamíříme do systémových utilit, jako je český souborový manažer Servant Salamander. Ten je schopen hravě konkurovat i takový velkánům, jako je Total Commander.

jEdit 4.2 pre 8

Licence: freeware
Domovská stránka: www.jedit.org

Jestliže vám na editování a správu vašich textových souborů nestačí Poznámkový blok, tak teď určitě zpozorníte. Editor, který vám nyní představí-

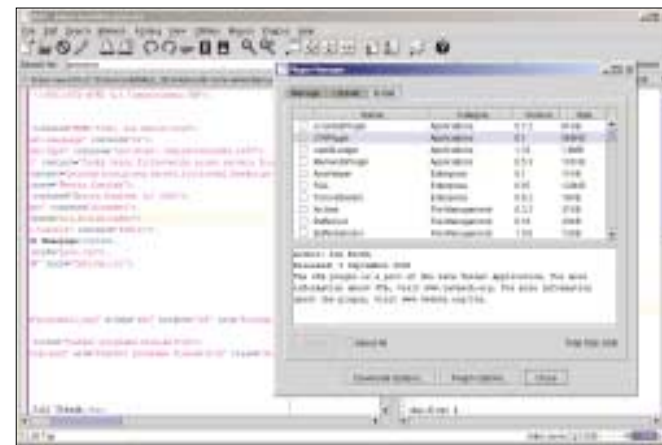
me, patří k nekomplexnějším a je podporován většinou používaných operačních systémů. Při popisu programu jsme se zaměřili na funkce, jež se nám zdály zajímavé a užitečné. Vlastní instalace probíhá pomocí javovského instalátoru, a vyžaduje tedy mít na počítači přítomnou platformu J2SE. Právě díky ní je zajištěna funkčnost programu pod různými operačními systémy. Instalace produktu pod Windows probíhá bez sebemenších problémů. Po ní již stačí pouze poklepat na soubor *jedit.jar*, a editor se začne načítat. I na dnešním výkonném počítači mi trvalo spuštění aplikace přibližně pět sekund, ale další práce už byla stejně rychlá jako jsme zvyklí u „konkurence“.

U dnešních textových editorů je již běžným standardem, že v jednom spuštěném programu můžete otevřít více oken s kódem. Příjemnou drobností je automatické otevírání naposledy editovaných souborů. Pokud však někomu nevyhovuje, lze ji jednoduše deaktivovat.

Program jEdit je mimo jiné vhodný pro editování zdrojových kódů. Všechny potřebné funkce fungují již při první spuštění. Samozřejmostí je automatické zvýrazňování textu a podpora velkého množství znakových sad (například Windows-1250, ISO8859-2 a dokonce i UTF8).

Hlavní předností editoru jsou ale především zásuvné moduly. S jejich pomocí totiž můžete jEdit postupně rozšiřovat o funkce, které zrovna potřebujete. Jistě vás potěší, že instalace nových modulů je velice přehledná a jednoduchá. Stačí vybrat ty, jež chcete začít používat, a kliknout na tlačítko „Install“. Moduly se sami stáhnou z webových stránek tvůrce soft-

waru, poté se nainstalují a za chodu aktivují. Přestože se jedná o volně šiřitelný program, je vám k dispozici opravdu slušné množství doplňků, které vám umožní například i připojení k souborovým systémům přes FTP, SSH apod. Bez povšimnutí nemůžeme ponechat ani nástroj „Incremental search“,



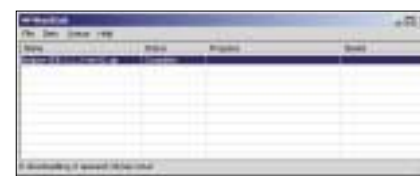
▲ jEdit je profesionální textový editor. Můžete si jej rychle a snadno rozšířit o zásuvné moduly, které se na požádání automaticky stáhnou z internetu.

s jehož pomocí můžete snadno využívat i funkce, u kterých neznáte přesnou strukturu. jEdit je opravdu velice kvalitní editor, jenž vyhoví i předstávám náročnějších uživatelů. Díky jeho řešení ovšem počítejte s tím, že jej musíte na svém počítači nechat nějaký ten týden „zabydlet“, abyste se s ním sžili a mohli jej opravdu naplno využít.

WackGet 1.2.2

Licence: freeware
Domovská stránka: www.millweed.com/projects/wackget/

Většina dnešních internetových prohlížečů příliš dobře nezvládá stahování souborů z webu. Pokud například chcete stáhnout soubor o velikosti 80 MB a v polovině jeho přenosu vám stahování z nějakého důvodu „spadne“, budete muset znovu přenášet celou jeho kapacitu. Pro odstranění těchto nedostatků firmy vyvinuly podpůrné nástroje, jako jsou například Getright nebo Flashget. Ty mají zvýšit spolehlivost a rychlost stahování vámi zvoleného souboru. Tyto a jim podobné aplikace však zpravidla trpí obvyklým neduhem. Buď jsou dostupné pouze za nemalý finanční obnos (tzn. jedná se o komerční produkty), nebo jsou pro běžného uživatele příliš složité a rozbustní.



◀ Aplikace WackGet umožňuje snadné stahování souborů. Plně tak vyhoví požadavkům méně náročných uživatelů.

Program WackGet se ovšem snaží jít jinou cestou. Jedná se o malou aplikaci (140 KB), kterou stačí pouze rozbalit ze zzipovaného souboru. Potom ji můžete ihned začít používat. Na první pohled neoplývá nějakými speciálními vlastnostmi – umožňuje pouze to nejzákladnější, co uživatel potřebuje. Nicméně to je zrovna to, co se od ní očekává. Nechybí samozřejmě ty nejdůležitější funkce – integrace do prohlížeče Internet Explorer, správa front pro stahování souborů, a hlavně navázání stahování v místě přerušení.

Spolu s tímto produktem získáte také konzolový nástroj *wget* (známý zejména z světa Linuxu), jenž vám umožní stahovat nejen samostatné soubory, ale i komplet celé weby.

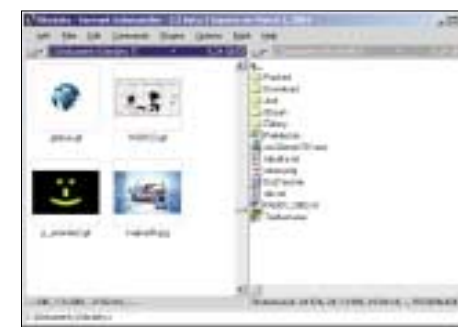
Servant Salamander 2.5 beta 3

Licence: shareware 30 dní, potom 650 Kč
Domovská stránka: www.altap.cz

Mysleli jste si, že je nemožné se vyznat v gigabajtech dat na vašem pevném disku? Revoluční souborový manažer Servant Salamander, který obsahuje spoustu zajímavých funkcí, vás z tohoto omylu velmi rychle vyvede. Nyní se pokusíme stručně probrat všemi vlastnostmi tohoto zajímavého produktu.

V první fázi jeho prohlídky zkušenější uživatelé zjistí, že se jedná o klon aplikace Norton Commander. Jde tedy o program obsahující dva panely s výpisem souborů, mezi kterými je možné jednotlivé soubory libovolně kopírovat či přesouvat. Pravděpodobně již víte, že v každém panelu můžete mít zobrazeny nejen rozdílné adresáře, ale i rozdílné disky. Mezi nimi se dá rychle přepínat zkratkou SHIFT + písmeno disku. Tento trik na urychlení práce samozřejmě není jediný. Pokud si tedy podrobně přečtete manuál k aplikaci, zjistíte, že podobných příjemných vlastností obsahuje produkt daleko více. Toto je však jen začátek. Pro práci s různými typy souborů zde najdete opravdu velké množství plug-inů, které se starají o jejich správné

► Jednoduchý vzhled a funkce, které uspokojí i počítačového profesionála. To je program Servant Salamander.



zobrazení. Po delším používání zjistíte, že Servant Salamander již není pouhým souborovým manažerem, ale spíše nenápadným pomocníkem umožňujícím efektivně pracovat snad se všemi typy souborů na vašem pevném disku. Pro některé uživatele může být možná až příliš komplikovaný, neboť velké množství poskytovaných funkcí bývá začátečníkům lehké naobtěž. Rozhodně není na škodu nejprve začít s využíváním jen těch základních, a teprve po jejich zvládnutí si přibrat další.

Daxtar's Shutdown Timer 1.0.3

Licence: freeware
Domovská stránka: www.daxtar.de/download/shutdown.html

Shutdown Timer je užitečná utilita, která využívá výhody běžně používaných ATX zdrojů a základních desek. Díky jejich konstrukci umožňuje vypnout nebo restartovat váš počítač v nastavenou dobu, popřípadě po uplynutí nastaveného času.

Tuto možnost často využívá nejen „stahovač dat“ z internetu a posluchač hudby před spánkem. Nalezla však uplatnění i u majitelů různých serverů, kteří chtějí zajistit chod svých počítačů pouze v určitých hodinách. V případě, že chcete mít počítač spuštěn například od 8:00 ráno do 20:00 večer, je samozřejmě nezbytné nejen vlastnit tuto utilitu, ale také nastavit budík v BIOSu, který váš počítač v předdefinovaném čase zapne.

Jedná se tedy o malý a šikovný volně šiřitelný nástroj pro vypínání počítače. K jeho úplné dokonalosti chybí snad už jen možnost ovládání na dálku, která by mnoha uživatelům jistě přišla vhod.

► Vypnout počítač v přednastavený čas je snazší, než jste si doposud mysleli.

